

ABSTRAKT

Cilj našeg istraživanja bio je utvrditi zastupljenost različitih oblika društveno nedozvoljenog ponašanja u školskoj i neposrednoj sredini. Uzorak je sačinjavao 101 učenik uzrasta od 13 do 15 godina jedne beogradske škole. Istraživanjem smo obuhvatili uticaj porodice i ustanovili tri prototipa porodičnih sredina: normalna (podsticajna) porodična sredina (58,41%), porodična sredina sa umerenim stepenom rizika (32,67%), i porodična sredina sa visokim stepenom rizika (8,92%). U školskoj sredini učenici ispoljavaju umereno nedisciplinovano ponašanje na času (50,49%), dok 6% učenika sebe procenjuje kao nedisciplinovano; većina učenika u odnosu sa školskim autoritetima iskazuju prikriveni otpor (51,48%), dok je 10% spremno na otvorene i nekontrolisane verbalne sukobe. U neposrednom okruženju najčešći oblici društveno nedozvoljenog ponašanja su verbalna agresija (85,15%), i prkosno ponašanje (80,20%). Fizička agresivnost je prisutna u umerenom stepenu (45,54%), a samo 3% učenika je sklono čestim fizičkim obračunima. Najveći strah učenici imaju od škole (15,84%), nasilja (11,88%), smrti (10,89%), i podjednako od bolesti i narkomanije (9,81%). Lažljivost učenika najviše je usmerena na roditelja (30,69%), a potom drugove (13,86%) radi popularnosti. Primećeno je da učenici nisu emocionalno osiromašeni i pokazuju visok stepen saosećanja (78,22%). Od oblika devijantnog ponašanja najčešće je povremeno konzumiranje alkohola (67,73%), kao i povremeno pušenje (20,0%). Samo 4% učenika izjavljuje da često pije, a 2% da redovno puši, ali nemaju iskustva sa drogom.

Ključne reči: društveno nedozvoljeno ponašanje, škola, porodica